

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Pavla Simona a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Krajského soudu v Ústí nad Labem**, se sídlem v Ústí nad Labem, Národního odboje 1274, na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi navrhovatelem a **Okresním soudem v Lounech**, a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 13 C 81/2012, o vydání nemovitostí, příp. o morální zadostiučinění: žalobce S. W. a žalovaný, označený jako „Stát Česká republika“,

t a k t o :

- I. Příslušný** vydat rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 13 C 81/2012, o vydání nemovitostí, příp. o morální zadostiučinění, **je soud v občanském soudním řízení.**
- II.** Usnesení Okresního soudu v Lounech ze dne 31. března 2014, čj. 13 C 81/2012 - 80, **se zrušuje.**

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem doručeným dne 21. 5. 2014 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se Krajský soud v Ústí nad Labem jako soud ve správním soudnictví (dále též „navrhovatel“) domáhá, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc mezi ním a Okresním soudem v Lounech jako soudem v občanském soudním řízení, ve věci vedené u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 13 C 81/2012.

Z podání a soudního spisu vyšly najevo následující skutečnosti:

Žalobce podal k Okresnímu soudu v Lounech žalobu, kterou se domáhal nápravy újmy způsobené jeho právní předchůdkyní údajnou neoprávněnou konfiskací zemědělské usedlosti č.p. 12 v katastrálním území Lubenec, a to včetně pozemků a živého inventáře, zapsaných v knihovních vložkách č. 12, č. 93 a č. 352, provedenou na základě dekretu prezidenta republiky ze dne 21. června 1945, č. 12/1945 Sb. II, o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců a Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa. Podle žalobního tvrzení žalobce uplatnil nárok na vydání výše uvedených nemovitostí, jejichž původní vlastníci byla paní E. A., rozená W. Pozemkový úřad v Lounech na jeho výzvu k vydání zemědělského majetku (včetně zemědělského majetku, který byl zkonfiskován) uvedl, že o restitučním nároku podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, již bylo rozhodnuto dne 21. ledna 1997 pod čj. 133/97-R/4709/93/Typ. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 26. června 1997, na základě rozsudku

vydaného Krajským soudem v Ústí nad Labem, čj. 16 Ca 92/97 - 23, ze dne 29. května 1997. Uvedeným rozhodnutím Okresní pozemkový úřad Louny rozhodl, že paní K. H. (matka žalobce) není vlastníkem nemovitostí, neboť nebyla oprávněnou osobou ve smyslu zákona č. 229/1991 Sb., v platném znění. Pozemkový úřad Louny poté doporučil žalobci obrátit se ohledně neoprávněné konfiskace majetku na soud. Žalobce namítá, že původní vlastnice uvedených nemovitostí paní E. A., rozená W. nebyla Němka, zrádce ani nepřítel českého a slovenského národa, nýbrž byla národnosti polské, státní příslušností ČSR. Navrhl proto, aby soud přikázal příslušným úřadům vydat žalobci označené nemovitosti a současně nahradit utrpěnou újmu ve výši 200 mil. Kč.

Okresní soud v Lounech usnesením ze dne 31. března 2014, čj. 13 C 81/2012 - 80, výrokem I. řízení ve věci zastavil a výrokem II. rozhodl o náhradě nákladů řízení. V odůvodnění odkázal na § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Dále uvedl, že podle § 7 o. s. ř. soudy v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány. Na základě uvedeného dovodil, že v předmětné věci tedy okresní soud není k jejímu projednání věcně příslušný, a proto odkázal žalobce, aby podal žalobu proti rozhodnutí správního orgánu k místně příslušnému krajskému soudu, a to ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí. Žalobce poté podal žalobu u Krajského soudu v Ústí nad Labem.

V návrhu na řešení kompetenčního sporu Krajský soud v Ústí nad Labem poukázal na to, že žalobce se domáhá vydání rozsudku, podle kterého by byla určena povinnost vydat požadované nemovitosti. O takovém návrhu však krajský soud jako soud působící ve správním soudnictví nemůže rozhodovat, neboť se jedná o soukromoprávní věc podřaditelnou pod ustanovení § 7 odst. 2 o. s. ř., která se projednává a rozhoduje za podmínek uvedených v části páté o. s. ř., v níž je dána podle ustanovení § 249 odst. 1 o. s. ř. věcná příslušnost okresních soudů. K tomu odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2003, čj. 7 A 148/2001 - 33, které bylo publikováno ve Sbírce NSS pod č. 4/2003 a na usnesení zvláštního senátu ze dne 22. 6. 2004, čj. Konf 123/2003 - 7, které je publikováno ve Sbírce NSS pod č. 372/2004. Krajský soud proto navrhuje, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný vydat rozhodnutí v předmětné věci je soud v občanském soudním řízení.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi soudem ve správním soudnictví a soudem v občanském soudním řízení se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Zvláštní senát rozhoduje o kompetenčním sporu podle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (srov. č. 485/2005 Sb. NSS).

V projednávané věci se žalobce domáhá vydání v žalobě blíže označených nemovitostí poté, co předchozím rozhodnutím pozemkového úřadu ze dne 21. ledna 1997 bylo rozhodnuto, že matka žalobce paní K. H. není vlastníkem nemovitostí. Žalobce dokládá listiny, které podle jeho názoru dokazují, že původní vlastníci předmětných nemovitostí paní E. A., rozené W., byly nemovitosti neoprávněně odňaty, byť měla národnost polskou a státní příslušnost ČSR. Navrhuje proto, aby Krajský soud v Ústí nad Labem přikázal Okresnímu úřadu Louny, Okresnímu stavebnímu bytovému družstvu se sídlem v Žatci, Státnímu statku Žatec, Obci Lubenec, Českému svazu chovatelů ZO Lubenec, a Pozemkovému fondu ČR, územní pracoviště Louny, aby vydal žalobci označené nemovitosti, případně těmto orgánům přikázal, aby žalobci nahradily utrpěnou morální újmu formou peněžní náhrady ve výši 200 mil. Kč.

Ustanovení § 79 odst. 1 o. s. ř. určuje, že řízení se zahajuje na návrh, přičemž zcela opodstatněným je zákonný požadavek, že z návrhu musí být patrno, čeho se navrhovatel domáhá. Zřetelné seznání toho, čeho se navrhovatel domáhá, má pak mimo jiné význam pro posouzení pravomoci (§ 7 o. s. ř.) a věcné příslušnosti soudu (§ 11 odst. 1 o. s. ř.).

Ač již bylo uvedeno, že Krajský soud v Ústí nad Labem dospěl k názoru, že se žalobce domáhá vydání rozsudku na určení povinnosti vydat požadované nemovitosti, kdy se jedná o soukromoprávní věc podřaditelnou pod ustanovení § 7 odst. 2 o. s. ř., která se projednává a rozhoduje za podmínek uvedených v části páté o. s. ř., je zřejmé, že takovýto názor obsah žaloby neumožňuje přijmout zcela bez pochybností, neboť nelze vyloučit ani možnost řízení podle části třetí o. s. ř. Na odstranění možných pochybností v tomto smyslu se měl zaměřit již Okresní soud v Lounech, což však neučinil. Neměl tak předpoklady pro to, aby usnesením ze dne 31. března 2014, čj. 13 C 81/2012 - 80, řízení ve věci zastavil, neboť neměl dostatečný podklad k úvaze, že v předmětné věci okresní soud není k jejímu projednání věcně příslušný s tím, že odkázal žalobce, aby podal správní žalobu proti rozhodnutí správního orgánu k místně příslušnému krajskému soudu.

Protože je na Okresním soudu v Lounech, u něhož byla žaloba podána, aby náležitě ozřejmil, čeho se žalobce v daném řízení domáhá (jaká je právní podstata sporu), a teprve na základě toho pečlivě posoudil, zda je dána jeho příslušnost, zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o věci v této fázi řízení přísluší soudu v občanském soudním řízení.

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. dále zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o sporu rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Druhým výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení okresního soudu, které výroku, jímž byla kompetence určena, odporuje.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. dubna 2015

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu